

Lauderova MŠ, ZŠ a gymnázium při Židovské obci v Praze

Grafologie v psychologii a kriminalistice

Anežka Janáková, 5. 0

Vedoucí práce: Jiří Ratajík

2019/2020

Abstrakt

Tato seminární práce se zabývá grafologií, rozpoznání osobnosti člověka skrze analýzu jeho rukopisu a možnostmi využití této metody. Hlavním cílem práce je srozumitelné vysvětlení toho, na jakých principech se grafologie zakládá a jak funguje. Teoretická část obsahuje vysvětlení grafologie ve spojitosti s psychologií, dále se věnuje vysvětlení průběhu analýzy a obecně seznamuje s pravidly grafologie a využití analýzy písma v oblasti kriminalistiky. Praktická část na příkladu analýzy několika konkrétních rukopisů vysvětluje, jak se na nich projevují znaky osobnosti pisatelů. V závěru práce jsou nastíněny také problematické části grafologie, které podle některých názorů činí z grafologie pseudovědu.

Klíčová slova: grafologie, rukopis, osobnost, psychologie, kriminalistika.

Obsah

Úvod	4
1 Grafologie a osobnost.....	5
1.1 Osobnost.....	5
2 Analýza a interpretace materiálu.....	7
2.1 Interpretace znaků - postup při rozboru	7
3 Grafologie v kriminalistice	10
3.1 Rukopis jako stopa	10
3.2 Případy.....	11
4 Praktická část	13
4.1 Ukázka analýzy- první rukopis	13
4.2 Druhý rukopis	15
Závěr.....	17

Úvod

Grafologie je obor, který je v rámci psychologie poměrně dlouho známý, přesto stále kontroverzní. Jedná se o profilování osobnosti člověka na základě analýzy jeho rukopisu. Grafologie funguje na základě teorie, která tvrdí, že se lidská osobnost promítá do všeho konání, tedy i do rukopisu. Vědecká část grafologie se opírá o psychologii, psychoanalýzu a neurologii, zatímco nevědecké odvětví grafologie je velmi intuitivní a propojené s různými pseudovědami, kterých se má práce netýká. Profesionální grafologie je využitelná v kriminalistice, jako součást forenzního profilování.

Téma grafologie a grafologie v oblasti kriminalistiky jsem si vybrala, z důvodu mého zájmu o všemožné druhy analýzy osobnosti z různých pohledů. Chtěla jsem také rozšířit své obecné vědomosti o forenzních vědách a možném využití rukopisu při vyšetřování (tzn., jak se mění pohled na rukopis jako na stopu). Zajímalo mě, do jaké míry je grafologická analýza důvěryhodným zdrojem informací.

Cílem mé práce je poučit se o grafologické analýze a doložit, že se grafologie opravdu opírá i o vědecké, legitimní, obory. V rámci praktické části jsem si dala za cíl provést anonymní analýzu rukopisu dvou lidí, jejichž identitu zjistím až poté. Jde tedy o ověření důvěryhodnosti jednoduché grafologické analýzy. Mou hypotézou je, že vědecká grafologie je obor, který je legitimní, a jeho teorie jsou smysluplné. Předpokládám též (podobně jako předpokládají základy grafologie), že osobnost člověka se promítá do všeho, co daný člověk dělá a jak se projevuje. Přestože očekávám, že na základě této hypotézy budou analýzy obou rukopisů zdařilé, předpokládám, že budou spíše povrchově vysvětlovat hlavní známky osobnosti pisatele, případně jeho aktuální náladu.

1 Grafologie a osobnost

Nejdůležitější funkcí písma je fixace mluvené řeči, díky čemuž vznik písma mimo jiné urychlil vývoj civilizace. Různé systémy písma tak vždy odrážely kulturu a historickou etapu, ze které pocházely a v níž se užívaly. Rozšíření psaní s sebou však přineslo i další jev – vznik individuálního rukopisu.¹

Grafologie je nauka či věda (tomuto problému se budu věnovat níže), která se zabývá právě otázkou, čím je individualita rukopisu způsobena a co lze z jednotlivých individualizovaných znaků, které jednotlivé rukopisy odlišují, vyčíst. Dává si tedy za cíl využít rozboru rukopisu jako klíč k rozpoznání a analýze osobnosti pisatele.²

1.1 Osobnost

Pojmem osobnost je označení celku člověka se všemi jeho psychickými vlastnostmi. Nejdůležitějším znakem osobnosti je její jedinečnost. Právě díky ní je každý člověk jiný. Osobnost se formuje již od narození, nějaké části i při prenatálním vývoji.³ Osobnost má mnoho složek a jsou různé teorie vztahující se k tomu, co ji ovlivňuje. Pro vystihnutí osobnosti je minimálně potřeba poznat motivaci, zkušenosti a vědomosti a základní vlastnosti člověka.⁴

Pro správné pochopení teorií v oblasti grafologie je nutné vědět, že psaní a tvorba rukopisu, podobně jako u mluveného slova, je složitý projev mozkové činnosti.⁵ A stejně jako z mluveného slova (např. když někdo mluví velmi tichým hlasem, mohl by mít lehké problémy se sebevědomím), by tedy mělo být i z písma možné vyvodit informace o osobnosti pisatele.

¹ JERÁBEK, Jan. *Grafologie: více než diagnostika osobnosti*. Praha: Argo, 2014, s. 17.

² FAJKUSOVÁ, Barbara. *Písmo a osobnost*. Brno: Masarykova Univerzita (Diplomová práce, 2017). Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/mobs0/>. [Cit. 2020-02-20]

³ *Osobnost člověka* [online]. Dostupné z: <http://www.univerzita-online.cz/mng/psychologie-v-ekonomicke-praxi/osobnost-cloveka/> [Cit. 2020-01-24].

⁴ Tamtéž.

⁵ VELIČKOVÁ, Helena. *Grafologie: nové pohledy*. Kralice na Hané: Computer Media, 2013, s. 7.

Psaní je možné chápat jako zautomatizovaný volní proces. Už od raného věku si dítě osvojuje psací pohyby. Nejdříve je přizpůsobuje podle školní předlohy, ale nacvičováním roste plynulost pohybu a tak se stává pohybem mimovolním.⁶

Psací styl se plně vyvíjí až s přechodem do dospělosti, během adolescence se v rukopisu upevňují charakteristické znaky osobnosti. Dospělý člověk píše s tzv. větným impulsem, při psaní textu má namysli jako projevový celek větu. Psaní samotných znaků tedy probíhá z většiny pod prahem vědomí.⁷ Písmena nesou styl pisatele, který je charakteristický pro všechno, co dělá.⁸ Během dospělého života se samozřejmě rukopis mění, vždy je to ale v souladu s osobností, nebo s vnějšími změnami (úraz ruky, vada zraku). Ludwig Klages (1872-1956) tvrdil, že každý vyjadřující tělesný pohyb je uskutečněním impulzu citového zážitku, který je takto vyjeven.⁹

⁶ JEŘÁBEK, Jan. *Grafologie: více než diagnostika osobnosti*. Praha 2014, s. 17.

⁷ SCHÖNFELD, Vilém. *Učebnice vědecké grafologie pro začátečníky*. Praha: Elfa, 1996, s. 23.

⁸ ROMÁNNÉ GOLDZIEHER, Klára. *Rukopis - klíč k osobnosti*. Praha: Argo, 2012, s. 85.

⁹ SCHÖNFELD, Vilém. *Učebnice vědecké grafologie pro začátečníky*. Praha: Elfa, 1996, s. 24.

2 Analýza a interpretace materiálu

Jak už je zmíněno výše, rukopis člověka je do jisté míry otiskem jeho osobnosti, nebo, jak tvrdil W. T. Preyer (1895), „rukopis je mozkopis“. Interpretace rukopisu se tedy musí stavět jak na znalosti fyziologických procesů a psychologie osobnosti, tak na pochopení vlivu sociálního a kulturního prostředí na pisatele.¹⁰

Prostředí je významnou částí při tvorbě rukopisu, a hraje tak důležitou roli při psaní textu. Vzor individuálního rukopisu je vysledovatelný vždy, zůstává stabilní. Proto je nutné rukopis určený k rozboru brát jako celek, jako již zmiňovaný „otisk osobnosti“.¹¹

Grafolog si proto při analýze dává jednotlivé znaky do souvislostí, určité významy v kontextu dalších znaků považuje za nepravděpodobné, pro jiné významy nachází podporu v celém kontextu znaků.¹²

2.1 Interpretace znaků - postup při rozboru

Prvním krokem při analýze rukopisu musí být všeobecný dojem - pozorování vzorce písma a zachycení základního výrazu. V tomto kroku je potřeba využití intuice, která je pro jakoukoli analýzu důležitá. Je však nutné to činit s mírou. V různých odvětvích grafologie je totiž intuice nezdravě přeceňována. Při obecném vnímání písma je nejlepší zaměřit se na dojmy (např. jemnost, síla). Jde převážně o spontánní pocitovou reakci. Podobné kvality člověk cítí nejen u rukopisu, ale i u hudby nebo obrazu.¹³ Závěry z tohoto zkoumání jsou poté vyřazovány nebo spojovány s jinými poznatky načerpanými později.

Druhým krokem je tzv. třídění grafických znaků. Navazuje docela logicky na krok první, jde totiž o bližší zkoumání psacího vzorce a jeho komponent.¹⁴ V této části

¹⁰ ROMÁNNÉ GOLDZIEHER, Klára. *Rukopis*. Praha 2012, s. 113.

¹¹ ROMÁNNÉ GOLDZIEHER, Klára. *Rukopis*. Praha, 2012, s. 117-118.

¹² VELIČKOVÁ, Helena. *Grafologie*. Kralice na Hané 2013, s. 20.

¹³ ROMÁNNÉ GOLDZIEHER, Klára. *Rukopis*. Praha 2012, s. 123, 126.

¹⁴ ROMÁNNÉ GOLDZIEHER, Klára. *Rukopis*. Praha 2012, s. 128.

analýzy nejsou klíčové obecné dojmy, ale systematické pozorování různých znaků rukopisu na základě vědomostí o lidské osobnosti. Při tomto kroku se grafolog opírá o znalosti lidské fyziologie, cílem je vystihnout základní způsoby, které autor textu používal k zaznamenání rukopisu. Během analýzy rukopisného vzorku se grafolog věnuje třem hlavním faktorům: pohybu, formě a členění.¹⁵

Pohyb reprezentuje dynamickou, nevědomou – biologickou stranu osobnosti, například rychlost psaní záleží převážně na osvojení psacího pohybu mozkiem. U dospělého člověka by měl být tedy tento faktor mimovolní.¹⁶ Při analýze pohybu při tvorbě rukopisu se nahlíží převážně na rozsah, koordinaci, rychlost tlak, směr a rytmus. Ke všem těmto kategoriím se váže výše zmiňované pravidlo o nahlížení na materiál jako na celek.¹⁷ Při analýze formy se grafolog zaměřuje na způsob, jakým je samotný rukopis „podáván“, řekněme na stylizaci. Mozkové procesy, které se udávají během stylizace písma, nejsou tak nevědomé – při jakékoli stylizaci musí autor „dávat pozor“. Při stylizaci je také více ovlivnitelný prostředím. Forma představuje společenské a vědomé já, reprezentaci a seberealizaci.¹⁸ Poslední částí tohoto kroku je analýza tzv. členění/prostoru. V rámci členění uvažujeme o rozložení textu a proporcionálních vztazích různých částí vzorku. To zahrnuje rozpořádání textu vzhledem k okrajům stránky, práci s místem na psací podložce, mezery mezi slovy, proporce řádků a vztah celého textu k pozadí.¹⁹

Výsledky analýzy se dají vztáhnout ke způsobu, jakým se osobnost projevuje ke svému okolí. Psací plocha je v tomto případě jakási zmenšenina reálné plochy působitě člověka. Platí na ní stejná pravidla a pisatel s ní (tedy s místem) může zacházet dle svého uvážení, mozek se tedy projevuje podobně, jako v normálních vztazích s okolím (místem kolem sebe).

Po roztřídění grafických znaků následuje přiřazování grafických znaků ke konkrétním významům. V rámci tohoto kroku grafolog již přiřazuje významy k jednotlivým prvkům rukopisu. Předchozí rozčlenění tedy převážně zajišťuje přehlednost. V rámci předtím rozdělených kategorií se analyzují jednotlivé prvky –

¹⁵ Tamtéž

¹⁶ JEŘÁBEK, Jan. *Grafologie*. Praha 2014, s. 58.

¹⁷ ROMÁNNÉ GOLDZIEHER, Klára. *Rukopis*. Praha 2012, s. 129.

¹⁸ JEŘÁBEK, Jan. *Grafologie*. Praha 2014, s. 59.

¹⁹ ROMÁNNÉ GOLDZIEHER, Klára. *Rukopis*. Praha 2012, s. 130.

rukopis se pomyslně rozbije na nejmenší složky.²⁰ Je však nutné, aby se stále zahlíželo na text jako celek. Poznatky doplněny tímto krokem budou dále v průběhu analýzy ověřovány a výsledné informace porovnány v rámci syntézy.

Před syntézou je nutné vyvodit jednotlivé významy znaků, které byly v předchozím kroku vypořádány. Na základě pravidel a psychologických poznatků a zkušeností se nachází různé vlivy částí osobnosti na rukopis. Až po shromáždění všech poznatků dochází k syntéze.

Tento poslední krok obsahuje uspořádání všech poznatků, které nebyly v průběhu analýzy vyřazeny. Jednotlivé znaky osobnosti v písmu se sloučí do finálního celku (všechny části osobnosti jsou na sobě závislé), tvoří tedy závěr celého procesu analýzy. Některé metody pro přehlednost využívají speciální tabulku, vyvinutou společně s psychology, samozřejmě je ale možné pracovat i bez ní, musí to být však velmi precizní práce.²¹

²⁰ ROMÁNNÉ GOLDZIEHER, Klára. *Rukopis*. Praha 2012, s. 131.

²¹ Tamtéž, s. 134.

3 Grafologie v kriminalistice

Obor grafologie se zabývá analýzou projevů osobnosti v rukopisu. Je tedy využitelná v psychiatrii, pedagogice, personalistice a kriminalistice. Kriminalistické využití grafologické analýzy rukopisu je velmi specifické a je dobrou ukázkou funkčnosti vědecké grafologie. Jedna doména grafologie je tedy tzv. forenzní. Forenzní grafologie je využívána při vyšetřování případů, spadá do forenzních věd a praktik.²²

V rámci vyšetřování je důležité, aby grafolog spolupracoval například s psychologem, neurologem, a samotnými vyšetřovateli, aby jeho analýza zapadala do kontextu pokroků s vyšetřováním.²³

3.1 Rukopis jako stopa

Jak už bylo zmíněno v předchozích kapitolách, psaný text je forma komunikace. Mít k dispozici rukopis podezřelého je tedy z grafologického pohledu stejné, jako slyšet jeho řeč – způsob jeho vyjadřování. Grafologické posudky se využívají méně jako zdroj informací o osobnosti pisatele/podezřelého, nežli na určování toho, zda je nějaký text či podpis padělaný. Většina případů se tedy týká padělání dokumentů, závětí či porovnávání výhružných dopisů s reálným rukopisem podezřelého.

Možnost využití analýzy rukopisu pro určení psychiky podezřelého samozřejmě stále je, jak je ale již výše zmíněno, musí to být vždy v kontextu celého vyšetřování. Rukopis zanechaný pachatelem je však nepochybně stopou, nebývá ignorován vyšetřovateli.

Grafolog je schopen vyčíst z rukopisu mnohé o momentálním psychickém rozpoložení pisatele, stejně tak i o podmínkách, ve kterých byl text sepsán- analýza

²² YALCIN, Nurcel – GÜRBÜZ, Filiz. Graphology and Forensic Graphology. In *Global Journal on Technology* [Online] 08/2015, s. 151-158. Dostupné z: <http://awer-center.org/gjt>. [Cit. 2020-03-15]

²³ CLARIDGE, Jack. *Forensic Graphology*. Dostupné z: <http://www.exploreforensics.co.uk/forensic-graphology.html>. [Cit. 2020-03-15]

rukopisu tedy může být i důležitou částí při vyšetřování. Poznatky z rozboru se v ideálním případě ověří se zbytkem dosavadních informací.

3.2 Případy

Typickým příkladem využití grafologických poznatků při vyšetřování je případ dědictví milionáře Williama M. Rice, ve kterém figuroval David Nunes Carvalho, písmoznalec, který používal ke svým analýzám grafologické metody a teorie. (Carvalho žil v Americe v devatenáctém století, kdy se grafologie -psychologie také-, stávala velmi zkoumaným a populárním oborem.)

V poslední vůli bylo odkázáno až moc velké jmění právníkovi Williama Rice, tudíž se při prověřování dokumentů stal podezřelým z podvodu. Carvalho na rozkaz soudu vyšetřil pravost rukopisu v závěti a dospěl k závěru, že se jedná o falsifikáty. Jeho hlavním tvrzením bylo, že rukopis a podpisy jsou moc pevné a „dokonalé“, nenesou sebemenší znak třesoucí se ruky, a tedy že se nemůže jednat o rukopis umírajícího muže. Všechny podpisy byly zcela shodné, což je také velmi nereálné, obzvláště u starého a nemocného. Toto svědectví napomohlo zatknutí právníka milionáře.²⁴

Z tohoto příkladu jde snadno pochopit, jak se grafologie užívá při vyšetřování. Mnohem častěji, než analýza osobnosti z rukopisu, se využívají grafologické poznatky při porovnávání dvou textů a jejich charakteristických znaků ve vztahu s osobností člověka, který údajně originální text psal. Proto se většina vyšetřování týká převážně padělání důležitých rukopisů a spisů.

Další případ souvisí s vraždou Susan Bermanové. Hlavním podezřelým byl již od začátku muž jménem Robert Durst, nebylo však dostatek důkazů na to, aby bylo proti němu vedeno řízení. Při dalším hledání byly ale nalezeny nové stopy, mezi nimi dopis od Dursta určený Bermanové. Forenzní vědci rukopis analyzovali a porovnávali ho s krátkou anonymní zprávou, která byla zaslána v podezřelý čas policii v Beverly

²⁴ HORECKÝ, Ondřej. Mistrný písmoznalec Carvalho. *Epoch Times*. Praha: Epoch Times, 2016, st. 34-35.

Hills, ve které stálo jen slovo „cadavre“ (mrtvola). Vyšetřovatelé přirovnávali oba dva texty, charakteristiky rukopisu a jejich potencionální významy. Bylo potvrzeno, že oba dopisy patřily Robertu Durstovi. Toto zjištění celému případu velmi pomohlo, pravděpodobně v kontextu dalšího vyšetřování.²⁵

Grafologické metody jsou v oblasti kriminalistiky využívány spíše pro porovnání dvou potencionálních důkazů ve formě psaného rukopisu. Buď se vyšetřovatelé při analýze zaměřují na charakteristické prvky rukopisu a snaží se texty metodicky porovnávat, nebo pátrají o něco hlouběji a ony charakteristiky si psychologicky vysvětlují a sestavují tak možnou osobnost pisatele. V obou případech však jde o opatrné srovnávání údajných dvou, stále se tedy jedná o dvě osobnosti (ať už je jedna z nich falešná). Jak už je zmíněno výše, je důležité, aby se grafologické analýzy prováděly v kontextu celého vyšetřování a aby všechno pozorování bylo metodické a vědecky podložené. Jedině tehdy může fungovat jako legitimní složka investigativní práce.

²⁵ GERBER, Marisa – KIM, Victoria. Handwriting analysis expected to figure in the Durst case. In *LA TIMES* (Online), 2015-03_17. Dostupné z: <https://www.latimes.com/local/crime/la-me-0318-durst-20150318-story.html>. [Cit. 2020-03-16].

4 Praktická část

Do praktické části této práce spadají ukázky grafologické analýzy. V jedné z minulých kapitol je popsán obecný postup pro základní typ rozboru rukopisu, hlavním bodem této kapitoly je tedy osvětlit, jak obecně vypadá výsledek (či jak probíhá syntéza) grafologické analýzy. Postup analýzy je víceméně stejný, jak je popsáno výše. V příloze se nachází několik ofocených rukopisů, jejichž autoři nejsou v průběhu rozboru známy. Až po sepsání profilů na základě rukopisů je možné porovnat realitu s hypotézou. Jde tedy i o formu laického ověření důvěryhodnosti grafologických analýz a toho, jaký typ pravých informací lze opravdu z rukopisu získat. Analýzy jsou provedeny s vědeckým přístupem, všechny hypotézy a informace obsažené ve výsledných profilech by měly být vysvětlitelné z více hledisek – nemělo by být tedy možné na ně přijít jen pomocí rozboru rukopisu.

4.1 Ukázka analýzy- první rukopis

První rukopis patří pisateli jménem Karel. Materiál byl analyzován bez kontextu, nic kromě jména a pohlaví nebylo známo (kromě data, které je v pravém horním rohu). Jak už je zmíněno výše, analýza probíhala na základě třech hlavních skupin prvků rukopisu: pohybu, formy a členění. V rámci těchto kategorií jsou také výsledné poznatky (všechny popisované prvky fungují jako celek) popsány.

CELKOVÝ DOJEM: Písmo je vcelku jednoduché, působí nedospěle. Neobjevují se v něm ostré prvky. Rukopis je neorganizovaný, avšak čistý.

POHYB: Spíše silnější a stabilní tlak je znakem jistoty a sebevědomí, není ale agresivní (na to je písmo moc tenké). Psací pohyb nebyl obzvlášť rychlý, jednotlivá písmena většinou nejsou spojena tenkými linkami (třetí řádek) a mezery mezi slovy jsou jemně nadprůměrné – značí to schopnost rozvážnosti a uvědomění textu, který je přenášén na papír. Některá krátká slova („se“) bývají náhle velmi zmenšená – může se

jednat o horlivost. Celý vzorec pohybu značí o citu pro rytmus. (Na konci textu se slova začínají úplně rozpadat, může jít o situační emoční vypětí.)

FORMA: Rukopis je jednoduchý a nenesie ozdobné prvky ani na autorově podpisu. Autor textu nebyl nijak zvlášť pyšný a rozmarný. Vyšší horní zóna písmen *l*, *f*, *t* vypovídá o kreativitě a inteligenci, není ale tak vysoká, aby značila o ctižádosti apod. Nestabilní, spíše malá střední zóna písmen *a*, *o*, *e* vypovídá o nejistotě s vlastním „self“ či seberealizací (přes všechno sebevědomí). Písmo není ostré a vysoké, spíše kulaté a uzemněné, můžeme tedy říci, že byl pisatel otevřený a upřímný. Písmo není daleko od školní předlohy a je poněkud dětinské. Pisatel píše typicky západoevropskou latinkou (*t*, *f*, *a*). Papír je umazaný od pera a podtrhující čáry nejsou rovné, obecně autor neumí moc vytvořit úplně rovnou čáru. To se dá vztáhnout k lehké nepořádnosti (možná také kvůli tomuto znaku působí rukopis dětinsky).

ČLENĚNÍ: Pisatelovo zacházení s psacím prostorem značí o horlivosti, vzrušení (které je zřejmě z velké části situační) a o aktivitě. Pomalu rostoucí délka řádků znamená rostoucí sdělnost. Spodní okraj je téměř prázdný- horlivost a vzrušení při psaní druhé poloviny textu. Členění obecně je v tomto případě poněkud chaotické, což samozřejmě vypovídá o podobném přístupu autora ke svému okolí.

VÝSLEDNÝ PROFIL: Pisatel je jednoduchý člověk, není nijak zvlášť ambiciózní ani sám sebou posedlý (spíše naopak). Je však jistý a ve vyjadřování sebevědomý. Má smysl pro rytmus a zajímavý individuální styl, přestože jeho rukopis neprojevuje známky výtvarného umělce. Na základě ostatních znaků je možné předpokládat, že se jedná o extroverta. Je nekonfliktní a neagresivní. Je trochu dětinský (dětinskost znamená i kreativitu, veselost a jistou nebojácnost) a neorganizovaný. Rukopis je sice čitelný, tlak je stabilní, celý text se však (převážně na konci) ve více rovinách rozpadá, což může značit o nezdravém psychickém stavu (z větší části to jsou však jen situační emoce – pisatel byl nerozhodný a vystresovaný při psaní, což je cítit i z obsahu dopisu). Při psaní dopisu byl pisatel soustředěný.

4.2 Druhý rukopis

Druhý rukopis patří anonymnímu pisateli. Byl také přidělen bez kontextu. Jedná se o krátký text, dosti bodový. Není to přímo ideální druh textu na grafologickou analýzu, ale tento rukopis se velmi liší od předchozího a v tomto případě zase nejde tak o vystihnutí celé osobnosti, než o vysvětlení průběhu analýzy.

CELKOVÝ DOJEM: Rukopis je tlustý a vcelku stabilní, působí trochu agresivně, podtrhující čáry jsou velmi silné. Rukopis také působí lehce femininním dojmem.

POHYB: Tlak je silný a pevný, (je dobré podotknout, že autor textu psal zřejmě plnicím perem) což značí sebevědomí a sebedůvěru. Psací čára je silná, ve spojení s tlakem poukazuje na agresivitu a průbojnost. Přesto je ale psací linka pružná a není strnulá, to je znakem individuality a imaginace. Písmo je dobře koordinované, psací vzorec víceméně stabilní. Někde je koordinace trochu slabší, zřejmě kvůli spěchu. Pohyb byl plynulý, středně rychlý a velmi jistý.

FORMA: Styl psaní je středně kresebný (u písmem *z*, *n*, *m*), avšak pevný a nedaleko od školní předlohy (velká písmena), dá se tedy soudit, že pisatel je vcelku intuitivní a má cit a nadání pro umění (písmena působí podobně, jako tahy štětcem). Vzorec stylu se nijak nemění, což značí stabilitu. V textu se nachází i škrtanec, autor neměl text předem promyšlený/ v tuto chvíli si nezakládal na čistotě – nejedná se o žádný oficiální text.

ČLENĚNÍ: Celkový vzorec je uspořádaný a čitelný – organizovanost a sebedůvěra. Okraje jsou široké, spíše kvůli obsahu textu, nejedná se o dopis, jen o jistý „lísteček“. Řádky jsou rovné, značící spolehlivost, možná i smysl pro pořádek. Diakritika je rovná a prodloužená, značící idealismus.

VÝSLEDNÝ PROFIL: Jedná se o dominantní typ osobnosti, ne přímo agresivní, spíše sebevědomý a průbojný. Text je individualizovaný, ale dobře uspořádaný- podobně jako osobnost autora. Pisatel má také umělecký cit a imaginaci. Přestože se nejedná o velmi pořádného člověka, vystupuje organizovaně a sebevědomě. Chová se intuitivně, není to rigidní, konzervativní typ osobnosti. Pisatel není nijak grandiózní, ale má svůj vlastní styl. (Text působí dojmem, že pisatel chce být slyšet, může se však jednat jen o situaci.) Jedná se o velmi kulturního člověka, s vysokou inteligencí.

POZNÁMKY: Papír byl otočený rovně a text byl psán rychle, dost možná ve spěchu.

Závěr

Prvním cílem mé seminární práce bylo poučit se o vědecké grafologii a zhodnotit, zda se jedná o důvěryhodný obor nebo o výmysl či pseudovědu. Většina mé práce tedy byla teoretická – zabývala jsem se metodami grafologie a vědeckého vysvětlení různých grafologických jevů, také možným využitím teorie grafologie v kriminalistické praxi. Domnívám se, že teorie promítání lidské osobnosti do jakékoli činnosti byla potvrzena. Na této teorii je v podstatě obor grafologie založen a během studování pramenů k teoretické části práce jsem zjistila, že tento názor je vědecky podepřen hned v několika oborech. Je to také ten důvod, proč jsi myslím, že grafologie je vcelku využitelný a důvěryhodný obor. Na druhou stranu jsem si ze psaní praktické části odnesla i jiné poznání. Při rozboru rukopisů (beru samozřejmě v úvahu, že jsem nevystudovaný laik) je velmi těžké neanalyzovat intuitivně a asociačně. Neustále je nutno si hlídat vlastní myšlenky a asociace, aby se analýza nestala „emočně motivovanou“. Zřejmě právě kvůli nutnosti znalostí nejen z oblasti grafologie/písma samotné je tak velká část grafologie pseudovědecká a téměř nesmyslná. Samotná analýza rukopisů byla překvapivě zdařilá, (nesnažila jsem se totiž zjistit něco o hlubinné části osobnosti či podobně) výsledné profily jsou dle mého názoru jasné a jednoduché, jako laik jsem podle mého názoru vcelku zvládla to, na co jsem se připravila. Minimálně do té míry jsem cíl splnila. Výsledné profily však často svědčí o náladách a situaci, ve které byl text napsán.

Pro shrnutí je tedy nutné říct, že grafologie je obor, který je založený z velké části na legitimních psychologických teoriích. To však také znamená, že pro vytvoření ideálního a důvěryhodného profilu je třeba využít grafologických poznatků v kontextu jiných věd, které se jí týkají. V rámci kriminalistického vyšetřování je možné rukopisnou stopu grafologicky analyzovat, avšak zas v kontextu zbytku vyšetřování (analýza bude vypovídat o osobnosti a situaci při tvorbě rukopisu, jedná se o užitečné informace). Grafologie nedokáže stát samostatně jako věda. Seminární práce pro mě byla přínosná. Zajímám se o témata z oblasti psychologie, psychoanalýzy a kriminalistiky. Grafologie mě zaujala už svými tvrzeními o osobnosti a jistou kontroverzí. Bylo zajímavé toto téma studovat hlouběji.

Seznam použité literatury

1. FAJKUSOVÁ, Barbara. *Písmo a osobnost*. Brno: Masarykova Univerzita (Diplomová práce, 2017). Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/mobs0/>. [Cit. 2020-02-20]
2. HORECKÝ, Ondřej. *Mistrný písmoznalec Carvalho*. *Epoch Times*. Praha: Epoch Times, 2016. ISBN 978-80-905847-5-4
3. JEŘÁBEK, Jan. *Grafologie: více než diagnostika osobnosti*. 6. vyd. Praha: Argo, 2014. ISBN 978-80-257-1141-5.
4. ROMÁNNÉ GOLDZIEHER, Klára. *Rukopis - klíč k osobnosti*. Praha: Argo, 2012. ISBN 978-80-257-0513-1.
5. SCHÖNFELD, Vilém. *Učebnice vědecké grafologie pro začátečníky*. Praha: Elfa, 1996. ISBN 80-900197-4-9.
6. VELIČKOVÁ, Helena. *Grafologie: nové pohledy*. Kralice na Hané: Computer Media, 2013. ISBN 978-80-7402-133-6.

Internetové zdroje

1. CLARIDGE, Jack. *Forensic Graphology*. Dostupné z: <http://www.exploreforensics.co.uk/forensic-graphology.html>. [Cit. 2020-03-15]
2. GERBER, Marisa – KIM, Victoria. Handwriting analysis expected to figure in the Durst case. In *LA TIMES* (Online), 2015-03_17. Dostupné z: <https://www.latimes.com/local/crime/la-me-0318-durst-20150318-story.html>. [Cit. 2020-03-16].
3. *Osobnost člověka* [online]. Dostupné z: <http://www.univerzita-online.cz/mng/psychologie-v-ekonomicke-praxi/osobnost-cloveka/> [Cit. 2020-01-24].

4. YALCIN, Nurcel – GÜRBÜZ, Filiz. Graphology and Forensic Graphology. In *Global Journal on Technology* [Online] 08/2015. Dostupné z: [http://awer-center .org/gjt](http://awer-center.org/gjt). [Cit. 2020-03-15]